vergadering **C182**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 23 februari 2022

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

Vlaams Parlement

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Maaike De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de renovatie van de atletiekpiste in Assebroek door Sport Vlaanderen
– 1611 (2021-2022)
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de renovatie van de atletiekpiste in Assebroek
– 1652 (2021-2022) 3

VRAAG OM UITLEG van Maaike De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de overdracht van het Putbos in Oordegem
– 1747 (2021-2022) 7

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse topsport
– 1785 (2021-2022) 9

VRAAG OM UITLEG van Maaike De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de renovatie van de atletiekpiste in Assebroek door Sport Vlaanderen
– 1611 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de renovatie van de atletiekpiste in Assebroek
– 1652 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Goeiemorgen collega's, minister. Op de site van Sport Vlaanderen in Brugge ligt een atletiekpiste die al jaar en dag gebruikt wordt door diverse lokale Brugse clubs, maar er werden in het verleden ook regelmatig atletiekkampioenschappen georganiseerd. Ik verwijs ook nog even naar het regeerakkoord waarin we stellen: "We maken van onze Sport Vlaanderen centra excellentiecentra die een voorbeeld en inspiratie zijn op vlak van infrastructuur, exploitatie, duurzaamheid en innovatie."

Deze piste is echter dringend toe aan renovatie en in het kader daarvan engageerden zowel de stad Brugge als Sport Vlaanderen zich om de kost hiervan ieder voor 50 procent op zich te nemen. De stad Brugge schreef dit bedrag dan ook in haar meerjarenplanning in. Op vraag van Sport Vlaanderen werd dan ook overgegaan tot renovatie. Eerst moest er nog een nieuw masterplan opgemaakt worden voor de site zelf. Dit masterplan is inmiddels gerealiseerd, maar bij navraag kreeg de stad Brugge te horen dat de middelen die noodzakelijk zijn om de wensen voor uitbouw van de campus te kunnen realiseren, er momenteel niet zijn. Aangezien de stad Brugge in de tussentijd ook contact had opgenomen met de Europese atletiekfederatie om samen met Sport Vlaanderen, Olympic Brugge, de Vlaamse Atletiekliga (VAL) en Golazo Sports te kandideren voor het Europees kampioenschap (EK) voor juniores in 2025, wordt die renovatie noodzakelijk, aangezien de voorwaarde voor toekenning van de kandidatuur een kwalitatieve piste veronderstelt.

De Stad Brugge schreef hierover ook een brief naar Sport Vlaanderen op 6 januari.

Minister, klopt het dat de middelen voor de renovatie van de atletiekpiste op de site van Sport Vlaanderen in Brugge momenteel niet voorzien zijn door Sport Vlaanderen?

Indien dit het geval is, zijn er dan andere exploitatiemodellen en financieringsvormen mogelijk om die renovatie alsnog tijdig te kunnen realiseren?

Is er een mogelijkheid om dit dossier van renovatie op die manier te versnellen, om zeker klaar te zijn voor de toekenning van het EK Juniores in 2025?

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Eerst en vooral: dank aan de collega voor de steun voor Brugge. We lazen inderdaad in de media over een brief van de stad Brugge aan Sport Vlaanderen met de vraag om de atletiekpiste op het domein in Assebroek te vernieuwen. Daarvoor waren er grote plannen, in overeenstemming met Sport Vlaanderen. De stad Brugge heeft in 2021 dan ook reeds 600.000 euro opzij gelegd voor de renovatie, maar dat geld werd tot nu toe niet benut omdat Sport

Vlaanderen niet over de brug komt met hetzelfde bedrag. Ondanks de opmaak van een masterplan, lijkt Sport Vlaanderen niet geneigd om van haar kant die 600.000 euro bij te leggen om die renovatie te verwezenlijken. Daarvoor was er eerst wel een engagement aangegaan. Nochtans zou dit voor de uitstraling van de sport in Vlaanderen in het algemeen en de regio Brugge in het bijzonder een zeer goede zaak zijn. Dat is des te meer zo – we hoorden het de collega reeds zeggen – omdat de stad Brugge reeds overleg had met de Europese atletiekfederatie om samen met onder andere Sport Vlaanderen en Olympic Brugge te kandideren voor een EK voor juniores in 2025.

Ik heb, voor de duidelijkheid, twee vragen, minister.

Waarom is Sport Vlaanderen in 2021 niet meegestapt in de renovatie van deze atletiekpiste?

Ten tweede: zal Sport Vlaanderen haar bijdrage leveren in deze renovatie en zo ja, wanneer zal die 600.000 euro worden vrijgemaakt, en aan Brugge bezorgd?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u, en goeiemorgen. Er zijn hier twee elementen: enerzijds het masterplan, en anderzijds de kandidatuur voor het EK atletiek voor juniores in 2025.

Wat het masterplan betreft: er is al jaren een intense samenwerking tussen enerzijds Sport Vlaanderen, en anderzijds Howest en de stad Brugge. Dat is prima. Die drie partijen hebben uiteraard elk hun ambities en behoeftes voor de ontwikkeling van het centrum, waarvan sprake. Om daarmee rekening te houden werd besloten om te werken aan een masterplan, een gezamenlijk programma dus. Daaromtrent is een samenwerkingsovereenkomst gesloten in september 2019. Een half jaar later is de studie gegund aan een consortium, dat de opdracht had om de behoeftes van elke partner in kaart te brengen en op de site ruimtelijk in te plannen.

De ambitie lag vooral in de verdere ontwikkeling van de site, met de focus op innovatie en technologie. Het was de idee om een soort ‘Sport Silicon Valley’ op die locatie te ontwikkelen. Ook de financiële haalbaarheid en een verdeling van de kosten waren een deel van de opdracht.

De atletiekpiste en bijgevolg ook de renovatie ervan is uiteraard een belangrijk onderdeel van het masterplan. Het concept werd ook doorgesproken met de lokale clubs en de Vlaamse Atletiekliga. Hun opmerkingen werden geïntegreerd in het masterplan.

Eind augustus 2021 werd het finaal rapport opgeleverd door het consortium. Het bevatte een kostenraming, maar geen verdeelsleutel voor de kosten per partner. Binnen de stuurgroep van het masterplan werd afgesproken dat dit intern zou worden berekend door de drie partners om dan met een voorstel naar elke partij te gaan en de financiële haalbaarheid af te toetsen. Deze financiële haalbaarheid omvat zowel investeringen als exploitatiekosten. De verdeelsleutel wordt berekend op basis van het gebruik door elke partner. Deze oefening wordt afgerond en op grond daarvan hebben we op korte termijn een overleg met de drie partners. Er is dus nog niets van engagementen van ons afgeschoven, in hoofde van Sport Vlaanderen, of wat dan ook.

In april 2021 kondigde de stad Brugge aan om zich samen met Golazo kandidaat te stellen voor het EK atletiek. Daar was toch wel een misverstand. Sport Vlaanderen was hiervan niet op de hoogte en heeft dan snel een onderhoud gevraagd omdat het event zou plaatsvinden op de site van Sport Vlaanderen. Het was

vreemd dat men daar via de media door gevat was. Ondertussen zit Sport Vlaanderen in de stuurgroep om dit evenement te hosten. Dus is er nu een samenwerking tussen de stad Brugge, Golazo en de Vlaamse Atletiekliga om deze kandidatuur te trekken. Zij zullen ook het bidbook voorbereiden en indienen. Sport Vlaanderen engageert zich om samen met de stad te investeren in een nieuwe piste.

Er is nog een kaper op de kust. De Finse stad Tampere is ook kandidaat.

Gezien de omstandigheden – met het masterplan dat nog in ontwikkeling is, het evenement dat pas in 2025 plaatsvindt en het feit dat het nog niet is toegewezen aan de stad Brugge, voor alle duidelijkheid – is het logisch dat de drie partijen in het kader van de opvolging van het masterplan binnenkort het totaalconcept bespreken. De renovatie van de atletiekpiste maakt daar natuurlijk deel van uit en kan prioritair worden opgenomen. Om een dergelijke renovatie in de praktijk te realiseren, moet je rekening houden met een termijn van een half jaar.

In het schrijven aan Sport Vlaanderen, de aanleiding tot deze vraag om uitleg, vraagt de stad een overleg over de atletiekpiste. Men verwijst ook naar het masterplan. Het overleg met de drie partijen was al in voorbereiding. Dat komt tegemoet aan de wens van de stad. Het voordeel is dat er gesproken kan worden over het totaalconcept in plaats van een fragmentarisch scenario. Dit was ook in origine geconceptualiseerd.

In de marge wil ik ook meegeven dat Sport Vlaanderen in overleg met de lokale atletiekclub een nieuwe hoogspring- en polsstokstand aangekocht heeft op het budget van 2021. Dit is een dossier van bijna 100.000 euro. Sport Vlaanderen vervangt ermee de huidige opstellingen. Dit geeft aan dat wij nu al inspanningen leveren, ook financieel, in het belang van de atletiek in Brugge.

De drie partijen hebben binnenkort overleg over het masterplan en over de atletiekpiste.

Indien het EK wordt binnengehaald, zullen, hopelijk op grond van dat overleg, de stad Brugge en Sport Vlaanderen tijdig een renovatie kunnen realiseren, als zij tot een overeenkomst komen.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Minister, het is goed dat we hier vandaag een stand van zaken horen van uw kant. U hebt het belangrijkste aspect aangehaald en dat is het overleg dat er komt met de drie partijen. Het is heel belangrijk om een goed overleg te hebben op een constructieve manier zodat er goede afspraken kunnen worden gemaakt.

Het is natuurlijk nog altijd Sport Vlaanderen dat verantwoordelijk is voor haar eigen centra en om die goed te onderhouden. Het is belangrijk dat we de eigen accommodaties goed kunnen onderhouden. Onze fractie dringt erop aan om de renovatie in orde te maken zodat er ook op termijn aan de piste kan worden gewerkt, zodat alle atletiekclubs en partners daar heel veel gebruik van kunnen maken. Dus alle steun vanuit onze fractie om dit dossier hoog op de agenda te zetten. We kijken uit naar het overleg.

Minister, ik heb nog een bijkomende vraag: weet u op welke termijn dat overleg zal plaatsvinden? Is dat op heel korte termijn? We willen graag dit dossier verder opvolgen en alle info erover krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, u geeft een mooi antwoord, maar het is niet helemaal geruststellend. De beslissing moet nog vallen, heb ik begrepen. Er komt overleg. Ik wil toch nog even benadrukken dat het EK heel belangrijk is en dat de piste daarvoor klaar moet zijn. Maar die piste zou ook in orde moeten zijn om gewoon te sporten, los van het EK.

Ik kom geregeld bij Sport Vlaanderen en er is wel wat werk aan deze piste. Ook al halen we het EK niet binnen in Brugge, dan is het toch een wijze oplossing om te investeren in een heel goede atletiekpiste, waar honderden en honderden Bruggelingen veelvuldig gebruik van maken.

Ik volg de vraag van mevrouw De Rudder: wanneer komt het overleg er, en is er een laatste datum om te beslissen? Ik heb begrepen van u dat we wat tijd hebben om klaar te zijn tegen 2025, maar de legislatuur stopt wel in 2024. Het is dus een engagement dat dit kort na het overleg definitief wordt beslist?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Er is gepland om eind volgende maand samen te zitten. Nu worden de losse eindjes nog aangepakt. Wanneer er een overeenkomst wordt bereikt, is het voordeel dat die piste niet 'from scratch' opnieuw moet worden aangelegd. Het gaat voornamelijk om het aanleggen van een nieuwe bovenlaag op een goede harde atletiekpiste, waardoor goede tijden kunnen worden neergezet. Er zijn tegenwoordig wel wat alternatieven op de markt.

Als er een overeenkomst wordt bereikt, kan normaal gezien een en ander wel vrij snel gaan zodat dat project binnen een jaar kan worden gerealiseerd. Met het oog op de termijn van 2025 hebben we tijd, maar hoe sneller de piste er kan komen, hoe beter, ook in het kader van de voorbereiding van onze jeugd om goed te presteren op dat EK, hopelijk in eigen stad.

Wanneer de toewijzing gebeurt in hoofde van de internationale atletiekfederatie, dat heb ik niet onmiddellijk bij de hand. Sowieso kunnen we van de nood een deugd maken. Het vooruitzicht van de mogelijke kandidatuur mobiliseert iedereen. Misschien kunnen engagementen daardoor sneller worden aangegaan.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Minister, er is maar één punt belangrijk. We hebben heel veel en goede Sport Vlaanderencentra, maar de verantwoordelijkheid voor het onderhoud is natuurlijk het belangrijkste punt. Centra die niet onderhouden zijn, verliezen hun kwaliteit en eventueel ook hun aantrekkelijkheid. Daar moeten we ons zeker voor hoeden.

Dus ik wil u toch zeker ook met aandrang vragen, minister, om dit dossier in de mate van het mogelijke zeker verder goed op te volgen en er ook zeker een positief gevolg aan te kunnen geven. Als we onze sportcentra immers niet kunnen blijven onderhouden, dan zijn we ook wel genoodzaakt om – zoals mijn volgende vraag daar ook toe komt – die eventueel te moeten gaan afstoten, en dat zijn toch spijtige zaken. Vanuit onze fractie, minister, is er dus zeker de steun om toch een positief vervolg aan dit dossier te kunnen geven.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Ik heb ook goede hoop, minister. Ik heb helemaal geen 'neen' gehoord en ik zal ook zeggen aan de Brugse atletiekclubs dat er heel goede hoop is. Ik vond het een positief verhaal van u. Ik denk dat u eerlijk genoeg bent om het ook hier in de commissie te zeggen als het helemaal niet zo zou zijn. Dus op hoop van zegen, en op hopelijk heel veel lopers in Brugge – gesteund door

andere parlementsleden die niet van Brugge zijn, ik vind dat zeer fijn – zal ik die boodschap in Brugge verspreiden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maaike De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de overdracht van het Putbos in Oordegem
– 1747 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Dit is eigenlijk een vervolgvraag op mijn vraag om uitleg van 20 april 2021, over het domein Putbos in Oordegem, waarvan gezegd werd dat Sport Vlaanderen het tegen 2021 zou willen afstoten wegens te beperkt bovenlokaal belang en te grote investeringskosten.

In de commissie van 28 april 2021 antwoordde u onder andere dat het essentieel was dat er een oplossing zou komen voor de atletiekpiste en atletiekvereniging. U stelde zelfs ook formeel dat, indien er geen oplossing zou zijn voor die atletiek, er ook niet tot gunning zou worden overgegaan.

Op 4 juni 2021 kwam er dan een beslissing van de Vlaamse Regering waarbij de conclusie werd genotuleerd als volgt: "De atletiekpiste zal kosteloos overgedragen worden aan de gemeente Lede."

Vandaar nog mijn volgende twee vragen, minister. Wat is nu de stand van zaken van dit dossier? En hoe staat het ook met de verkoop, en wat zal er dus juist verkocht worden, conform ook de beslissing die de Vlaamse Regering genomen heeft in 2021?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Deze vraagstelling sluit inderdaad aan bij eerdere vragen en discussies die we in deze commissie hebben gevoerd.

Het is zo dat wij in de schoot van de Vlaamse Regering in juni van afgelopen jaar een beslissing hebben genomen op grond waarvan er een nieuwe opmeting moest komen, waarbij de site in nieuwe onafhankelijke percelen zou worden verdeeld. Er zou ten eerste een perceel aan bosgebied worden overgedragen aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Ten tweede ging het over een perceel van de atletiekpiste. Dat werd trouwens ook in overleg en met de goedkeuring van de gemeente gedaan, in aanwezigheid van de burgemeester. En ten derde zal een perceel in de markt worden geplaatst voor de ontwikkeling door private partijen. Het gaat dus over drie percelen.

Van de toenmalige burgemeester, de heer Uyttendaele, ontving Sport Vlaanderen in het najaar van verleden jaar – dat was in oktober 2021 – een schrijven dat, naar aanleiding van het proces-verbaal van de landmeter en de nieuwe perceelindeling van de gemeente Lede, bij zitting van het college van burgemeester en schepenen, de interesse bevestigde in het lot van de atletiekpiste en het lot van het bosgebied indien het ANB ter zake niet geïnteresseerd zou zijn. Sport Vlaanderen heeft dat nog gedubbelcheckt bij het kabinet en bij het ANB, en daar werd de interesse herbevestigd, waardoor Sport Vlaanderen ook de burgemeester heeft geantwoord dat het dan enkel zou gaan over het perceel van de atletiekpiste, gelet op de interesse van het ANB.

De kosteloze overdracht betreft de atletiekpiste, en dus wel degelijk enkel de atletiekpiste. Dat is conform de beslissing die wij collegiaal hebben genomen in de schoot van de Vlaamse Regering, in juni van verleden jaar. Met die overdracht doen we toch een serieuze inspanning om de atletieksport te blijven garanderen. Het tribunegebouw en de omliggende bijhorende gronden worden niet kosteloos overgedragen. De Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) heeft een aangepaste schatting gedaan naar aanleiding van de opdeling in die afzonderlijke percelen, en hieruit komt dat voor de resterende grond en opstallen nog een bedrag zal worden gevorderd van een 750.000 euro.

Er werd 34.000 euro gerekend voor het clubhuis en 720.000 euro voor de tribune, inclusief de kost van de onderliggende gronden. Voor dit bedrag krijgen ze ook de buitenverlichting en de resterende grond van het perceel van de atletiekpiste. Dat hoort daarbij. Dit werd ook zo meegedeeld door Sport Vlaanderen aan de gemeente. Sport Vlaanderen is ook in onderhandeling met de gemeente over de overdracht van een aantal roerende materialen.

Ondertussen bereidt VLABEL de overdracht voor. VLABEL treedt in dezen op als instrumenterend ambtenaar. VLABEL wacht enkel nog op een aantal documenten die door de gemeente moeten worden overgemaakt. Ook de akte wordt door VLABEL voorbereid en zal worden overgemaakt aan Sport Vlaanderen. Voor de private overdracht bereidt VLABEL een communicatie via het eigen platform voor. Via die weg wil men het in de markt zetten.

Daarnaast wordt door VLABEL een overdrachtsdocument voorzien tussen Sport Vlaanderen en het Agentschap voor Natuur en Bos om ook het derde luik officieel over te dragen. We hopen dit alles te kunnen afronden volgende maand.

Ondertussen blijft Sport Vlaanderen de atletiekclub en haar werking faciliteren en de continuïteit verzekeren. Zodra de overdracht rond is, kan de gemeente dit overnemen en verderzetten.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat het goed is dat we op deze manier nog eens een stand van zaken krijgen, net in het belang van de atletiekvereniging die nog altijd hoopt dat er zeker een oplossing zal komen. We kijken dus zeker uit naar het vervolg van het dossier.

De gemeente zat nog met een aantal vragen en ging daarover in contact gaan met Sport Vlaanderen. Het is goed dat we in overleg blijven en dat er vanuit de gemeente vragen kunnen worden gesteld aan Sport Vlaanderen om er dan met beide partijen op een goede manier uit te geraken, uiteraard in het belang van alle sporters die dan hopelijk in de toekomst verder gebruik kunnen maken van die piste.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik had u op 19 januari een schriftelijke vraag gesteld en ik heb gisteren of eergisteren het antwoord gekregen. Er werd mij vanuit de gemeente gemeld dat er wat eigenaardigheden zijn in het nieuwe schattingsverslag.

Er zijn dus twee schattingsverslagen opgemaakt. Het eerste is opgemaakt op 26 augustus 2020 en het nieuwe in november 2021. Daarin werden een aantal zaken gewijzigd die men toch frappant vindt en waarvan men denkt dat de prijs daardoor toch wat hoger is uitgevallen. In het eerste verslag staat er bijvoorbeeld dat het tribunegebouw sleet vertoont die niet te onderschatten is en dat de cafetaria en het clubhuis een verouderde constructie betreffen waarvan de levensduur quasi bereikt is. In het nieuwe schattingsverslag wordt dat dat het tribunegebouw in een normale staat is van onderhoud en dat de cafetaria een eenvoudige constructie is.

Dat zijn twee heel verschillende beschrijvingen van de toestand van de cafetaria en het tribunegebouw.

Ik had u gevraagd hoe die verschillen daarin zijn gekomen, maar u hebt daar geen antwoord op gegeven. U hebt op een aantal andere zaken geantwoord, namelijk dat u VLABEL volgt en dat de atletiekpiste kosteloos wordt overgedragen. Dat zijn dingen die we eigenlijk al wisten, maar een verklaring voor de aanpassingen waarop de prijs is gebaseerd, is er niet. In Lede stelt men zich daarover toch nog wat vragen. Kunt u dat verklaren, minister? Kunt u dat nog eens bekijken om dan eventueel de prijs nog wat naar beneden te halen, aangezien de constructies – zoals het eerste schattingsverslag meldde – niet meer in zo'n goede staat zijn en er heel wat investeringen nodig zijn?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ja, het is natuurlijk zo dat die schattingsverslagen onafhankelijk gebeuren. Dat is onafhankelijk van ons, van Sport Vlaanderen en ook van het kabinet. VABEL is daarvoor autonoom bevoegd en wij hebben daar geen vat op. Die wijziging is er gekomen op grond van de opdeling in die drie percelen, zoals beschreven. Voor vragen omtrent de onderliggende motivatie, en de grond voor die schattingsverslagen, moet ik u doorverwijzen naar VLABEL. Wij ontvangen dat maar, en wij registreren dat, net zoals de andere partijen. Wij hebben daar niet bepaald vat op. Het is een onafhankelijke waardebepaling en inschatting door VLABEL.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Voorzitter, ik had gezegd geen slotwoord te hebben, maar op basis van uw tussenkomst, waarbij u een terecht punt maakt over die schattingsverslagen, denk ik dat we dit het best nog eens dieper bekijken. Ik weet goed dat de gemeente daarover nog heel wat vragen heeft. Het is wel ook belangrijk dat de Vlaamse Regering een beslissing genomen heeft, die we nu ook gehoord hebben, en die we kenden. Maar de Vlaamse Regering heeft uiteraard niet beslist dat de gemeente die tribune moét kopen. Er zijn natuurlijk nog andere kansen, waarover de gemeente zich eventueel kan beraden, en waarover de gemeente nog verdere vragen zal stellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse topsport
– 1785 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, Vlaamse topsporters uit verschillende sporttakken hebben de voorbije jaren getuigd over de negatieve impact van de heersende prestatiecultuur binnen de Vlaamse topsport. Onder meer de turnsters en de volleybalspeelsters traden naar voren met hun verhaal. Verschillende gymnasten verklaarden dat zij na hun carrière, als gevolg van de vele pesterijen en vernederingen, hulp moesten zoeken voor hun nachtmerries, gebrek aan zelfvertrouwen, eetstoornissen, angstaanvallen, zelfverminking en zelfs suïcidale gedachten. Sommigen lijden daar tot op de dag van vandaag onder.

Na het onderzoeksrapport rond grensoverschrijdend gedrag in de turnsport, werd een actieplan vooropgesteld. Dat actieplan zou er snel komen, maar is er nog steeds niet, terwijl de beide hoofdcoaches intussen wel al een contractverlenging kregen. Een van die coaches plaatste in de nasleep van nieuwe getuigenissen van turnsters over grensoverschrijdend gedrag in het Canvasprogramma 'De prijs van de winnaar', deze niet mis te verstane boodschap op Instagram: 'Champions train, losers complain'. Hierop kwam geen reactie vanuit de Gymfederatie. Van de gevraagde cultuurverandering is duidelijk nog geen sprake.

In datzelfde tv-programma deden ook volleybalspeelsters hun verhaal. Het is een verhaal dat veel raakvlakken heeft met dat van de gymnasten, met een coach die vervalt in scheldtirades waarbij ook het gewicht van de sporters geviseerd wordt: 'Boerenpaard. Dansende discotheekwijven. Dom wicht. Vadsige schijtwijven. Hoer. Geit. Worden jullie gesponsord door obesitas?'. De speelsters spreken over emotioneel misbruik, over hoe ze tegen elkaar worden uitgespeeld, over hoe een angstklimaat ontstaat waarin ze worden bedreigd en gemanipuleerd om de weg van de coach te volgen, zonder tegenspraak. Het is een cultuur die nog steeds aanwezig is. Ilka Van de Vyver, kapitein van de nationale ploeg, nam in de nasleep van de getuigenissen afscheid van de Yellow Tigers, met als reden dat ze in deze cultuur niet meer verder wilde werken.

Deze cultuur wordt binnen onze topsport in stand gehouden door beleidsmakers die deze verhalen relativeren of zelfs botweg ontkennen. De tweets van de algemeen directeur van Sport Vlaanderen, Paul Rowe, spreken voor zich. Die cultuur wordt ook in stand gehouden door de almacht van bepaalde coaches. Zowel in het turnen als het volleybal hebben we te maken met coaches die geen tegenspraak dulden en door niemand gecorrigeerd worden. Meerdere gymnasten getuigden dat zij niet durfden in te gaan tegen de coaches omdat zij anders niet geselecteerd zouden worden voor de grote tornooien. De omkadering, zoals diëtisten, kinesisten of psychologen stapten op wanneer bleek dat hun advies door de coaches keer op keer in de wind werd geslagen. Wanneer het gaat om macht en belangenvermenging binnen de topsport, is de heer Gert Vande Broek binnen het volleybal een treffend voorbeeld. De man is tezelfdertijd prof, bondscoach en sportief directeur bij zowel AVO Beveren als de Topsportschool en lid van de Taskforce Topsport die beslist over de verdeling van de topsportsubsidies.

Minister, heeft de taskforce binnen de Gymnastiekfederatie Vlaanderen (Gymfed) haar actieplan al opgeleverd? Zo ja, wanneer is het opgeleverd en kunt u het actieplan bezorgen? Zo neen, waarom is dit plan nog steeds niet opgeleverd?

Hoe staat u tegenover strengere regels inzake het cumuleren van topfuncties binnen de topsport om machtsmisbruik tegen te gaan? Hoe wilt u ervoor zorgen dat de coaches meer en beter gecorrigeerd worden inzake grensoverschrijdend gedrag?

Bent u bereid een onafhankelijke instantie, volledig gericht op de sporter en los van de federaties, in het leven te roepen, waar topsporters en gewone sporters die geconfronteerd worden met grensoverschrijdend gedrag hun verhaal kwijt kunnen?

Kunt u meer informatie geven over de samenstelling van het bondsparket dat de getuigenissen uit het volleybal onderzoekt? Welke getuigen zijn al verhoord en wat is de verdere timing van het onderzoek?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik moet wel zeggen dat u over dezelfde materie ook een schriftelijke vraag hebt gesteld, maar ik begrijp dat uw vraag en mijn antwoord elkaar hebben gekruist. Ik denk dat u ondertussen het antwoord hebt gekregen,

maar voor de volledigheid zal ik er toch even naar verwijzen. Ik weet niet of het al gepubliceerd werd, maar ik geef u de meest recente informatie ter zake. Ik citeer uit het antwoord: "Het rapport en dus het plan van de thematische werkgroepen van de Gymfed werd medio febuari opgeleverd door het onafhankelijke bureau dat het proces en werk van deze werkgroepen begeleid heeft. Gymfed zou dit deze week eerst intern verder bespreken met haar bestuursorgaan en de opgerichte taskforce. Daarna zal het actieplan aan de expertencommissie grensoverschrijdend gedrag en mezelf overhandigd worden. De expertencommissie zal dit rapport vervolgens bespreken op haar eerstvolgende vergadering die medio maart gepland staat, en aan mij een advies formuleren. Hierna zal ik het rapport vertrouwelijk aan de commissie Sport overhandigen." Daartoe heb ik mij ook geëngageerd. "Ik wil nogmaals benadrukken dat de kwaliteit echt wel primeert op de timing van dit proces. Een aantal werkgroepen moest immers na het kerstverlof nog een aantal zaken verfijnen om te kunnen landen met een finaal actieplan."

Dat was dus het antwoord, vervat in mijn repliek op uw schriftelijke vraag.

Met betrekking tot uw vraag over het cumuleren van enkele functies wil ik benadrukken dat de rol van experten in het topsportbeleid essentieel is om tot een kwaliteitsvolle besluitvorming te komen. Die expertise kan mogelijk gepaard gaan met een vorm van betrokkenheid of een cumulatie van functies. Daarom worden, denk ik, adviezen geformuleerd volgens een heel transparant proces, met de betrokkenheid van verschillende instanties. Die rollen en verantwoordelijkheden zijn duidelijk omschreven in het Topsportactieplan.

Er is enerzijds de Stuurgroep Topsport. Die is ruim samengesteld. Er zitten achttien leden in. Deze stuurgroep treedt adviserend op met betrekking tot het strategisch topsportbeleid en creëert dus het kader waarbinnen het topsportbeleid moet functioneren. Daar zitten vertegenwoordigers in van mijn kabinet, van Sport Vlaanderen, van de Vlaamse Sportfederatie (VSF), het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC), een vertegenwoordiger van de universiteiten en externe experts, en onder andere vier ex-topsporters. Dat is dus een vrij ruime samenstelling.

Naast de Stuurgroep Topsport is er de Taskforce Topsport. Die bestaat uit zes leden en drie niet-stemgerechtigde leden. In de Taskforce Topsport zetelt één vertegenwoordiger per instantie vanuit het kabinet Sport, Sport Vlaanderen, het BOIC en de VSF. De Taskforce Topsport is het adviesorgaan inzake de operationele uitvoering van het strategisch beleid zoals het is vastgelegd in het Topsportactieplan en is ook belast met de inhoudelijke evaluatie van de topsportprogramma's. Per dossier kennen zij een prioriteitsniveau toe. Daaraan zijn natuurlijk ook de nodige werkingsmiddelen gekoppeld.

De besluitvorming verloopt via een transparant en zo objectief mogelijk traject. De federatie dient in een eerste fase een aanvraag in bij de afdeling Topsport van Sport Vlaanderen. De aanvragen moeten passen binnen het Topsportactieplan en worden door de betrokken programmamanagers besproken in een bilateraal gesprek met de technisch directeur Topsport.

Vervolgens worden alle aanvragen van alle topsportfederaties collectief besproken en kritisch bekeken binnen de afdeling Topsport van Sport Vlaanderen, die op basis hiervan een gemotiveerd voorstel voorlegt aan de taskforce Topsport. De taskforce Topsport behandelt de aanvragen in het kader van het Topsportactieplan aan de hand van geobjectiveerde criteria, zoals opgenomen in het Topsportactieplan.

Het gaat over de uitvoering van een gedetailleerde beleidsvisie, zoals integraal opgenomen in mijn beleidsplan Sport 2019-2024. Door de opname van een raadgever Sport van het kabinet Sport in de taskforce Topsport, ben ik als minister vertegenwoordigd bij de bespreking van elk van deze dossiers.

Om belangenvermenging uit te sluiten, wordt het huishoudelijk reglement gevolgd dat bepaalt dat alle leden de deontologie moeten respecteren. In geval van persoonlijke betrokkenheid of mogelijke vermenging van belangen moet een lid zich onthouden van de discussie en dus ook van de beslissing. Die deontologische richtlijnen werden steeds nageleefd. Doorheen de jaren is er nooit één formele of zelfs informele melding of klacht geweest inzake een gebrek aan deontologisch handelen en/of belangenvermenging door een lid van de taskforce Topsport. Dit geldt trouwens ook voor de stuurgroep Topsport.

De taskforce Topsport heeft een eigen huishoudelijk reglement dat de besluitvorming in goede banen tracht te leiden. Het uitgangspunt daarbij is dat men maximaal bij consensus beslist. In de praktijk is dit altijd al het geval geweest. Er is nog nooit gestemd, noch is ooit het vetorecht ingeroepen, dat berust bij de vertegenwoordiger van mijn kabinet.

Bij grensoverschrijdend gedrag moeten coaches vanzelfsprekend worden gecorrigeerd. Het is in de eerste plaats de rol van de technisch directeur Topsport om toe te zien op de werking binnen de federatie en om een veilig topsportklimaat te creëren. Maar de cultuurswitch waarover zo vaak wordt gesproken en het creëren van een veilige topsportomgeving is een gedeelde verantwoordelijkheid van iedereen die betrokken is in de omkadering van een topsporter of een team. Naast de technisch directeur zijn dan ook andere experts in de omkadering van onze topsporters, zoals sportpsychologen, kinesitherapeuten, dokters en assistenttrainers daarin van cruciaal belang.

Ik ben wel van mening dat de essentie van het beleid in de eerste plaats moet liggen bij vorming en preventie. Voor breedtesport en clubwerking gebeurt dat via het aanbod van de Vlaamse Trainersschool (VTS). Dit jaar nog stelt de VTS nieuwe inhouden beschikbaar rond ethische thema's, veilig sporten en motiverend coachen. Dit gebeurt in samenwerking met het Centrum Ethiek in de Sport (ICES). Bovendien worden ze geïntegreerd in alle opleidingen op initiatorniveau zodat alle trainers de basisprincipes mee krijgen.

En voor topsport verwijs ik nogmaals naar het Topsportactieplan Vlaanderen waar zowel op strategisch als op operationeel niveau verschillende doelstellingen en acties zijn gedefinieerd. Heel concreet gaat dat over het hanteren van competentieprofielen bij het aanstellen en evalueren van coaches en technisch directeurs, het aanbieden van persoonlijke ontwikkelingstrajecten voor beide doelgroepen en de organisatie van specifieke en intensieve vormingstrajecten van high potentialcoaches en technisch directeurs Topsport die actief zijn in de topsportwerking.

Verder lopen bij de Thomas More hogeschool in samenwerking met het Centrum Ethiek in de Sport twee onderzoeksprojecten om interventies rond omstaandersgedrag uit te werken, want ook dat is cruciaal in die cultuuromslag. We horen bij concrete casussen vaak dat men wel iets heeft gezien of gehoord, maar dat men het niet durfde te melden. Ook daar werken we op meldingsgedrag.

Mevrouw Lambrecht, u vraagt naar mijn standpunt over een nieuwe onafhankelijke instantie waar sporters met hun verhaal terechtkunnen. U weet dat we van onze sportfederaties eisen dat zij een integriteitsbeleid voeren en dat er een aanspreekpunt integriteit moet zijn. Het is trouwens dit Vlaams Parlement dat de decretale subsidiëringsvoorwaarden unaniem heeft goedgekeurd en dat was een goede keuze. Als we die ter harte willen nemen, dan is het versterken van het beleid en de werking van de sportfederaties prioritair. Zij hebben een morele en ook juridische verantwoordelijkheid, maar ook op vlak van klachtenmelding en klachtenbehandeling is dit de eerste lijn.

Daarnaast hebben we in uitvoering van het hele integriteitsbeleid het Vlaams Sporttribunaal gerealiseerd en recentelijk van een bijkomende financiering voorzien. Ook hier kan men terecht met een melding.

Het is misschien wat ongebruikelijk, maar met het Vlaams beleid hebben we het voortouw genomen. Op het niveau van de sportfederaties moeten we er wel voor zorgen dat het beleid een trickledowneffect naar de sportclubs tot stand brengt. We moeten de sportfederaties de kans geven te tonen dat deze aanpak werkt in de praktijk. We plannen trouwens ook om de integriteitsbepalingen nog wat te verfijnen en de erkende niet-gesubsidieerde sportfederaties en de organisaties voor sportieve vrijetijdsbesteding mee in bad te trekken in dit beleid.

Maar ook buiten onze sector zijn er nog andere mogelijkheden. Ik denk aan de Genderkamer bij de Vlaamse Ombudsdienst en het Kinderrechtencommissariaat, maar evengoed aan de topsportscholen.

Tot slot polste u ook naar een stand van zaken in het volleybaldossier en naar de samenstelling van het bondsparket. Het bondsparket volleybal bestaat uit één bondsprocureur en zes substituut-bondsprocureurs. De bondsprocureur van Volley Vlaanderen is Joris Verstraeten. Hij is jurist bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen. De zes substituut-bondsprocureurs hebben ook enige renommee.

Het bondsparket heeft proactief contact genomen met de personen die een getuigenis hebben afgelegd in de media. Daarnaast konden andere mensen op eigen initiatief contact opnemen met het bondsparket. Door deze dubbele aanpak zijn er momenteel een dertigtal personen die hun verhaal aan het bondsparket wensen te brengen.

Een getuigenis afleggen kan zowel schriftelijk als mondeling, of een combinatie van beide. De gesprekken zelf zijn van start gegaan in februari, maar zullen nog doorlopen in maart. Het bondspakket werkt onafhankelijk, dus inzake timing kan ik daar niet op vooruitlopen. Maar men meldt mij wel dat de werkzaamheden echt aan de gang zijn.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Dank u wel, minister, voor het uitgebreide antwoord. U moet een beetje opletten, dat is bij Verkeer ook altijd zo. De minister zegt dan al wat zij doet maar er zijn wel nog ongevallen en er vallen nog altijd doden. Het is niet omdat er van alles bestaat dat het probleem van grensoverschrijdend gedrag weg is. U weet dat evengoed als ik. De intenties zijn er misschien, theoretisch. Maar ik blijf het vreemd vinden dat u dat cumuleren niet in vraag stelt, zoals bij iemand als de heer Vande Broek die bondscoach is, die lid is van de Taskforce, die geld moet krijgen, die dan ook nog de spelers begeleidt. Ik vind dat geen gezonde situatie, en velen met mij.

Het is inderdaad, zoals u zegt, een gedeelde verantwoordelijkheid. Ja, maar het antwoord is wat het is. We mogen niet vergeten dat het niet is omdat de theorie bestaat dat de praktijk van grensoverschrijdend gedrag in orde zou zijn. Het is ook zo dat het onderzoeksrapport rond de gymnastiek al dateert van eind maart 2021. Dat gaf zeer duidelijk aan dat er sprake is van grensoverschrijdend gedrag in de Gentse topsportschool. Het is ook duidelijk wat de zware gevolgen ervan zijn voor de atleten. Maar we zijn nu bijna een jaar verder. U hebt inderdaad de timing gegeven en we hopen er in april 2022 eindelijk iets van te zien, maar er is nog steeds geen plan van aanpak om die toxische cultuur in de Gentse turnzaal te veranderen. Er zijn veel werkgroepen, maar het is nu toch echt wel tijd om de nodige maatregelen te nemen. De atleten wachten al zeer lang.

Ook bij volleybal hoeft men eigenlijk het onderzoek van het bondsparket in feite niet af te wachten om in te grijpen na alles wat we hebben gehoord. U kunt ook zelf inzien dat een coach die binnen zijn federatie meerdere petjes op heeft en dan nog eens invloed heeft op de subsidies van die federatie, te veel macht heeft en dat het daar fout loopt. De federatie doet volledig wat die man zegt. De steun is groot voor hem. We weten dat.

Ik heb een beetje uitleg gekregen over dat bondsparket. Dat is goed. U zegt dat er een dertigtal speelsters reeds zijn gehoord. Hebt u enig idee over de methode die men daarvoor gebruikt? Is dat enkel horen en noteren van het grensoverschrijdend gedrag? Minister, hoe zult u hier garanderen dat, als we zien dat het van de Gymfed al een jaar duurt eer we het actieplan krijgen, dit dossier van volleybal ook niet op de lange baan wordt geschoven door het bondsparket?

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Sta me toe om in de eerste plaats me toch heel even vragen te stellen bij de vragen die hier gesteld worden. Er worden hier niet anders dan vragen gesteld over de details van een onderzoek. We zijn hier geen onderzoekscommissie. Details van onderzoeken hier bevragen, daarvan vraag ik me echt af wat de meerwaarde is voor slachtoffers en voor toekomstige slachtoffers. En meer dan dat. Er wordt meteen al iemand veroordeeld in deze commissie, waar er nog steeds een procedure voor lopende is en waar er nog steeds onderzoek naar loopt. Ik vraag me effectief af of dit onze rol is als parlementslid. Ik ben er overigens van overtuigd dat dit niet zo is.

Nu, om tot de kern van de zaak te komen, zijnde het brede grensoverschrijdend gedrag en de aanpak daarvan: in de eerste plaats ben ik ervan overtuigd dat er vanuit Sport heel erg veel gedaan wordt. Ik heb het 'voorrecht', tussen aanhalingstekens, om de thematiek van grensoverschrijdend gedrag niet alleen binnen Sport op te volgen, maar ook binnen de domeinen Jeugd, Cultuur en Media. Daar zie je een verschil in snelheid waarmee het aangepakt wordt. Er zijn hier vorige legislatuur onder toenmalig minister Muyters gigantische stappen gezet. Minister Weyts zet deze stappen nu verder. Ik denk dat we wat betreft de aanpak van grensoverschrijdend gedrag binnen Sport een voorbeeldfunctie hebben naar andere domeinen.

Minister, ik wil tot mijn vraag komen. Wordt deze aanpak gedeeld? Wordt dit breder aangepakt? Ik ben ervan overtuigd dat de bredere manier van aanpakken ook maakt dat in de verschillende andere domeinen waar we grensoverschrijdend gedrag tegenkomen, dit beter kunnen gaan aanpakken. Er is enerzijds die bekendmaking bij problemen en het melden ervan, anderzijds is er ook de focus op preventie die er heel erg inzit bij Sport en die ook echt noodzakelijk is binnen andere domeinen. Eerder dan alles te gaan opsplitsen, zou ik graag bekijken hoe de kennis en de informatie die er bij Sport al is, gedeeld kan worden met de andere domeinen, zodanig dat ook hier meer vordering kan in worden gemaakt.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Toen het thema van de klachten en beschuldigingen ter sprake kwam, heb ik onmiddellijk heel ad rem gereageerd. Ik heb ook onmiddellijk het signaal gegeven dat ik dit opneem en ter zake zelf een onderzoek wens te starten. Vervolgens heeft in tweede orde het bondsparket gereageerd. De actieradius van het bondsparket is ruimer en dus is het ook evident dat wij terugtreden. Ik had een onafhankelijke magistraat aangeduid om het onderzoek te voeren. Die heeft mij onmiddellijk kennis gegeven van het feit dat, gelet op de ruimere actieradius van het bondsparket, hij sowieso genoodzaakt was om zich terughoudend op te stellen. Ik heb hem dat dan bevestigd. Vervolgens was het bondsparket wel zo vriendelijk om mij enigszins in grote lijnen op de hoogte te houden van hun

werkzaamheden. Als ik melding maak op grond van informatie van het bondsparket over dertig personen die zich hebben gemeld, heb ik ook niet gezegd dat het gaat over speelsters of wat de hoedanigheid van die mensen is. Ik heb gewoon gezegd dat dertig personen zich gemeld hebben. Ik weet ook niet of dat allemaal gaat over getuigenissen à charge of à décharge. Ook daar moeten we toch een beetje het onderscheid maken.

Intussen zorgen we er natuurlijk verder voor dat het integriteitsbeleid verder wordt uitgerold. Ik denk dat we daar op het vlak van het sportbeleid wel een zeker voortouw hebben genomen. Maar het komt er nu ook op aan om ervoor te zorgen dat we volledig naar beneden gaan, namelijk dat we van de top naar de heel brede basis gaan zakken om te zorgen dat dat integriteitsbeleid ook in de sportclubs volledig uitgerold wordt.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Dank u wel, minister. Ik ga het zeker niet betwisten: minister Muyters had in de vorige legislatuur theoretisch heel veel in gang gezet, het is een mooi palmares dat wordt gelezen. Maar de feiten en de getuigenissen zijn er. Er is de theorie, maar er is ook de praktijk. Het is dus zeker nog niet in orde.

Het verheugt mij dat u zegt dat we van de top naar beneden moeten, inderdaad, ook bij de gewone clubs. Er is in de verschillende takken van onze topsport – we mogen het draaien of keren – toch een negatieve prestatiecultuur ontstaan die vaak leidt tot overtraining, blessures, eetstoornissen, depressie, angst, psycho-sociale stress. De getuigenissen hebben ons dat aangetoond. De juiste balans is toch vaak zoek. De getuigenissen zijn bekend en vele Vlaamse topsporters vragen u, minister, om een cultuurverandering en hebben ook echt de intentie daar ernstig mee bezig te zijn. Zij vragen u om het mentaal welzijn weer op de eerste plaats te zetten. Die stap naar een nieuwe topsportcultuur en een debat daarover wordt in het buitenland al gezet. We mogen hier in Vlaanderen die trein dus zeker niet missen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.